

Försvarsberedningens målinriktning

Försvarsberedningen förordar i en rapport kallad "Vårt militära försvar – vilja och vägval" att väpnad strid blir Försvarsmaktens huvuduppgift, att ambitionen avseende internationella insatser höjs radikalt, att beredskapen differentieras och att forskning och teknikutveckling prioriteras. Här följer en snabbanalys av rapporten.

AV GÖRAN PETTERSSON

I sitt underlag till regeringen 28 februari beskrev ÖB hur han ansåg att Försvarsmakten långsiktigt skulle utvecklas. Underlaget sammanfattades i en målbildsinriktning, d v s hur Försvarsmakten borde se ut 2014 under förutsättning att omvärlden utvecklades enligt dagens antaganden.

Den 3 juni överlämnade försvarsberedningen till regeringen sin försvarspolitiska rapport inför försvarsbeslutet 2004. Försvarsberedningens uppgift har inte varit att ta ställning till Försvarsmaktens målbild, men det kan ändå vara intressant att göra en jämförande analys. Det är viktigt att påpeka att försvarsberedningens rapport i första hand avhandlar tidsperioden 2004-2007 medan Försvarsmaktens målbild Z avser 2014.

Vad säger då försvarsberedningens rapport i ett antal viktiga frågor?

Fortsatt reformering

Försvarsberedningen anger att omvandlingen till ett modernt och flexibelt insatsförsvar ska fortsätta. Vidare lyfts den väpnade striden fram som den enskilt

viktigaste faktorn och det yttersta motivet för det militära försvaret. Detta är i det närmaste identiskt med motiven för målbild Z.

Tillgänglighet

Försvarsberedningen anser att insatsorganisationen ska differentieras. Detta utgör ett led i att öka den reella, omedelbara insatsförmågan samtidigt som beredskapen i övrigt kan sänkas. Detta överensstämmer mycket väl med den tillgänglighetsmodell med insatsförband, grundorganisation och förstärkningsorganisation som Försvarsmakten redovisade i senaste perspektivplanerapporten.

Internationella insatser

Vad avser internationella insatser ger Försvarsberedningen klara besked, dessa ska öka. Enligt Försvarsberedningens uppfattning är det rimligt att Sverige solidariskt bidrar på en nivå som svarar mot jämförbara europeiska länder. Strävan ska dessutom vara att samma förband ska kunna användas både nationellt och inter-

nationellt. Denna ambitionshöjning ligger helt i fas med den inriktning Försvarsmakten förordar i målbild Z.

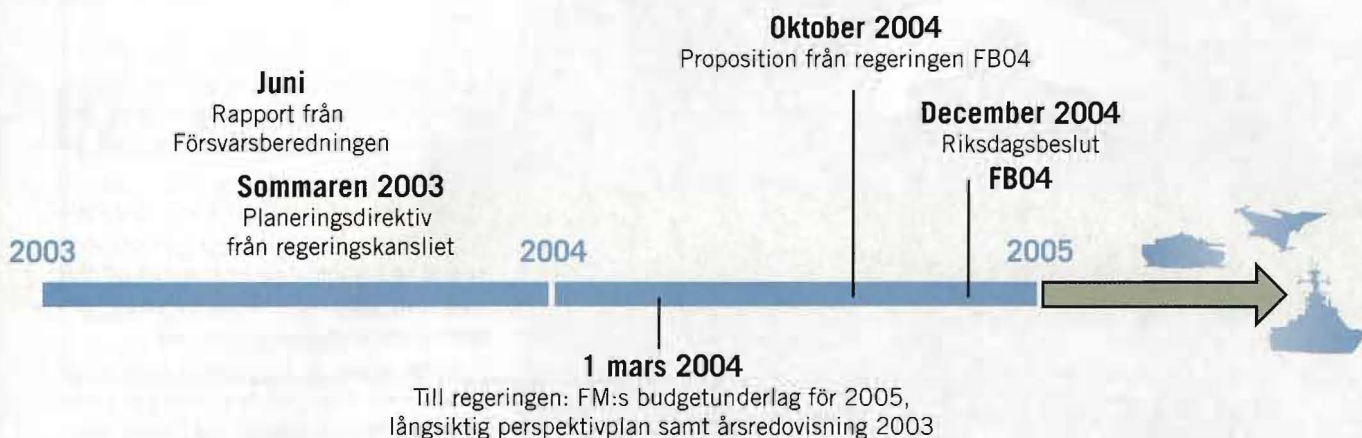
Personalförsörjningen

Försvarsberedningen skriver: "Personalförsörjningen skall grundas på totalförsvarspikten och i övrigt utgå från de krav som övergången från ett invasionsförsvar till insatsförsvar, de internationella insatserna, anpassningsförmågan och den väpnade striden ställer."

Vidare konstaterar beredningen att den försvarspolitiska inriktning de förslår innebär krav på vissa åtgärder framförallt vad avser bemanningen av de internationella insatserna. "I denna del anser Försvarsberedningen att det sannolikt är nödvändigt att ge Försvarsmakten bättre förutsättningar för sin bemanning."

Försvarsberedningen konstaterar avslutningsvis att bemanningen av de internationella insatserna kan vara den enskilt viktigaste personalförsörjningsfrågan inför nästa försvarsbeslut.

Hur väl överensstämmer målbild Z med denna inriktning? I perspektivplane-

Bilden visar de viktigaste hållpunkterna i processen som ska leda fram till försvarsbeslutet som ska fattas av riksdagen i december 2004.

Illustration: Kjell Ström

rapporten framförde Försvarsmakten att plikttagarna skulle vara kvar men att bemanningsprinciperna skulle reformeras. Det personalförsörjningssystem som redovisas i målbild Z är mer reformerat än vad Försvarsberedningen föreslår. De förändringar från dagens system som nu föreslås kan dock utgöra ett viktigt steg i en successiv reformering.

Profilering kontra bredd

Försvarsmakten förde i årsrapporten från perspektivplaneringen ett resonemang runt svårigheten att med acceptabel kvalitet bibehålla dagens bredd avseende förmågor och system. Försvarsberedningen för ett liknande resonemang och föreslår att Försvarsmakten ska få i uppgift att redovisa vilka förmågor man behöver.

Ekonomi

Försvarsberedningen föreslår att fyra ekonomiska nivåer ska utredas, oförändrad, en ökning respektive en reduktion med 3 miljarder per år samt en reduktion med 6 miljarder per år. Försvarsmakten

ansåg i sitt underlag 28 februari att en ökad ambition internationellt kombinerat med upprätthållandet av en utvecklingspotential för att möta framtida hot inte var förenligt med ytterligare reduktioner av dagens försvarsanslag. Försvarsmaktens beräkningar byggde dessutom på att de mest kostnadseffektiva lösningarna för bland annat utbildnings- och personalförsörjningssystem fick väljas.

Sammanfattande jämförelse

Försvarsberedningen förordar att väpnad strid blir Försvarsmaktens huvuduppgift, att ambitionen avseende internationella insatser höjs radikalt, att beredskapen differentieras och att forskning och teknikutveckling prioriteras. För att finansiera dessa ambitionshöjningar avser man att se över kraven på grundläggande försvarsförmåga med ett respektive fem års beredskap.

I målbild Z kombineras starkt internationell insatsförmåga i närtid med nationell långsiktig kompetens och utvecklingsförmåga. En snabb analys av Försvarsberedningens rapport visar på en stor

samstämmighet med Försvarsmaktens målbild.

Fortsatt arbete

Försvarsdepartementet arbetar när detta skrivs med regeringens planeringsdirektiv till Försvarsmakten. Direktiven är väntade till mitten av juni. En inte allt för vågad gissning är att de kommer innehålla krav på olika redovisningar under hösten 2003 och en samlad redovisning runt den 1 mars 2004. Ett första viktigt steg blir redovisningen av vilka operativa förmågor Försvarsmakten ska ha.

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR ÖVERSTELÖJTNANT OCH STÄLLFÖRETRÄDANDE CHEF FÖR UTVECKLINGS- OCH INRIKTNINGSSTABEN I HÖGKVARTERET.

Den som har frågor om eller synpunkter på perspektivplaneringen är välkommen att höra av sig per e-post:

PerP@hkv.mil.se